

HADRIÁN

Zpravodajec přinášející
denní pohled z první linie
XIX. mezinárodního festivalu
v Hradci Králové.

2013

Klicperovo divadlo Hradec Králové
theatre@klicperovodivadlo.cz
www.klicperovodivadlo.cz
25. června 2013 - č. 5

VY JSTE SE VŠICHNI ZBLÁZNILI!

Herečka Divadla Husa na provázku IVANA HLOUŽKOVÁ exkluzivně pro Hadrián o tom, jak se stalo, že hraje kontroverzního fotografa Miroslava Tichého, a proč je těžší, když ženy hrají muže než-li naopak, i o tom, proč ji kolegové přezdívaly láskyplně podle světového rekordmana ve skoku o tyči - Sergej Bubka...

Jak ses dozvěděla, že budeš hrát Tichého a co se ti při tom bezprostředně prohnalo hlavou?

První zprávu o tom, že mám Miroslava Tichého hrát já, jsem vlastně zaslechla

V listu najdete:

Str. 2 – Jak se zbavit Fedotova
Str. 4 – Valná hromada Asociace profesionálních divadel
Str. 4 – Kilian Bleskot:
Kdo po páně Klicperově?
Str. 4 – Jsem FAGI
Str. 5 – Tři otázky na terase:
Jana Oláhová a Dano Heriban
Str. 5 a 7 – Glosárium
Str. 6 – Open Spirit
Str. 6 – Zlatá díra pro Ondru Malého
Str. 7 – Open Air

nedopatřením. Moje kolegyně Anežka si v šatně povídala s Aničkou Petrželkovou. Anička dlouze hovořila o Mirovi, jak jsme mu později začaly obě důvěrně říkat, Anežka nadšeně poslouchala a já se u zrcadla malovala a dělala, že tam nejsem, abych nerušila soukromý rozhovor těch

dvou. Padla otázka: A kdo ho bude hrát? Nastalo mlčení. Patrně nějaké gesto směrem k zrcadlu. Pak údiv Anežky: Cože? A ještě jednu větu si od Aničky Petrželkové pamatuji: Bez ní to hrát nebudu. A moje pocity? Vy jste se všichni zbláznili!

pokračování na str. 3

AŤ TO FIČÍ!

„A jak asi bude?“ Ptá se jedna z postav inscenace Páralovy Soukromé vichřice, kterou jsem před chvílí viděl v Besedě. „Ale prosimvás, jak by bylo,“ odpovídá jí chór. To je klasická česká odpověď, do které se vejdou nekonečná nedělní odpoledne u babičky, kdy vás z televize hypnotizoval Ota Černý ve své legendární show Co týden dal, vejde se tam bůček v pekáči, schovaný pěkně na večer pod postel a našli byste v ní i něco z lenivé cesty domů z práce, přes Střekov a pak k Lípě na pár piv...ale stop.

Soukromou vichřici režíroval Thomas Zielinski, a protože je Němec, dívá se na nás Čechy trochu potouchle. Mně je to

sympatický, a proto pravím: Žádný jak by bylo! Hnusně bude! Lejt bude! Děsně lejt! Tatána Míková slibuje úplnej Armageddon, v Chebu prej pršely veverky a Ján Zákopčaník už nemá slunce v duši. Přívalový deště mě pronásledují už od Ostravy, v podstatě si můžete být jistý, že kam přijedu, strhne se nějaká přírodní pohroma. Putování po festivalech plánuju zakončit ve Varech, a pokud to půjde takhle dál, je dost možný, že Jiřímu Bartoškovi uplavou cigára, brejle i golfový hole.

A já tvrdím: je to dobře! Kvalitní umění se musí konzumovat s trochou sebezapření, ne? Hemingway se taky chodil v Pohyblivém svátku dívat na obrazy hladověj. To bylo pořád sluníčko, zahrádky,

grillbary, pivo desítka, pivo dvanáctka, pivo kvasnicový, pivo s citronem, pivo se šlehačkou a paraplíčkem... Nic nebude! Tohle je divadelní festival, ne Oktoberfest! (Ještě jednou zdravíme Thomase.)

Nebo vy snad chcete jít na Tichého Tarzana Anny Petrželkové a předtím si ucpat duši klobásami? Jít na Smilkové Višňový sad - ano, Čechov, ctění čtenáři - a nalejt si předtím do hlavy sedm rádlerů? Jistě uznáte, že tudy cesta nevede. Trocha protivenství váš zážitek jen umocní a mokrá sáček či zabláčený lodičky vaší partnerky zase nejsou taková oběť. Proto říkám s Learem: Duj větře! Nebo s Páralem: Ať to fičí!

Kryštof Pavelka

V neděli večer V podkroví. Úkol nelehký. Zvládnout výmluvnost gurma permského Divadla U mostu SERGEJE FEDOTOVA. Pokouší se o to člověk nesmělý, bojácný a zaražený, jehož jedinou výzbrojí je znalost všech šestnácti inscenací ruského mága českého divadla. Za osm let (1998 - 2006) slušná řádka.

SIBIŘSKÝ SUPERMARKET

„To delší odmlčení způsobila složitá situace, do které se náš Těatr U mosta dostal v Permi ve chvíli, kdy si radní milionového města usmysleli, že nám divadlo zboří, nás vyženou - nejspíš dál na Sibiř - a na místě scény, která má v tuto chvíli v repertoáru třiatřicet inscenací a za pár týdnů oslaví chválabohu čtvrt století, postaví supermarket.“

Tehdy se ukázalo, jak důležité je mít druhou vlast - a tou je pro mě Česká republika s jejím divadelním centrem v Hradci Králové. Moj český brat Jiří P. Kříž zorganizoval korespondenční akci. Na permský magistrát přišlo z Česka šest set dopisů, další doputovaly z Polska a z Německa. Lidé psali, za všechny herec a režisér Jan Kačer, jehož morální kredit je nezpochybnitelný, na permský magistrát, jak neprozíravé je rušit, natožpak bořit divadla kdekoli na světě...”

PŘES HRADEC DO MOSKVY

Po uvolnění poměrů v Rusku vzniklo na devět stovek nových divadel, nejvíc samozřejmě v Moskvě a v Petěrburgu. Do dvou let většina z nich zase zanikla. Většina hladem. Uralské vydrželo. Hraje každý rok šest set představení - a světe div se, vykazuje zisk. Na hradecké Regiony jezdí od prvního ročníku. Na tu chvíli nikdy nezapomenu: Třináct hololebých nebo naopak barbary zarostlých týpků a jejich divokých krás a báryšni, které potkat v noci na ulici, skáču do kanálu, kráčejí náměstím k divadlu. V každé ruce čemodan, nejspíš s lupem lapkovské výpravy předešlého dne. Pak se z té tlupy vyklubala parta herců permského divadla. Fedotov přijel, jak praví legenda, na vraníku, s kalašnikovem na plecích...

„Byla to naše první zahraniční cesta. Neznali nás ještě ani v Rusku. Přijeli jsme vlakem, v kufrech jsme přenášeli dekorace k naší slavné Panočce. Netrvalo to dlouho a začal jsem pracovat i v českých divadlech. Cenu Alfréda Radoka za nejlepší inscenaci roku jsem jako první zahraniční režisér dobyl v březnu 2004 za

JAK SE ZBAVIT FEDOTOVA

aneb

Ruský mág z Uralu přepisuje dějiny českého divadla

Bulgakovovo Psí srdce v ostravské Aréně. Michal Čapka měl nominaci za herecký výkon a Lucie Žáčková z Divadla Petra Bezruče se stala Talentem roku za Nastasju Filipovnu v Dostojevského Idiotovi. Pro moskevskou televizi, pořád ve stoličce o nás ještě nic nevěděli, o nás referoval „braha Kržiš“, a také v Rusku se pak ujala jeho klasifikace práce Divadla U mostu jako čarodějné magie.

Evropa nás už znala, Rusko stále ještě ne. Trvalo dalších šest let, než jsme se doma stali slavnými. Po několika nominacích jsme obdrželi ruskou obdobu Radoků - Zlatou masku - za Mrzáka inishmaanského Martina McDonagha. Ale Radokovy ceny si vážím víc. Demokraticky ji určuje někdy padesát, jindy až osmdesát kritiků, zatímco Zlatou masku desítku „moudrých“, z nichž každý má svého favorita... Připomíná mi to proceduru na Leninův řád.“

S BULGAKOVEM PRO RADOKA

Přiznat se musí Fedotovovi, že do jisté míry dokázal pohnout sebestřednými českými divadelními vodami, dokonce i brněnskými, i když Petr Oslzlý se ruskému vlivu na „pravicovou avantgardu“ (termín Oslzlý) v Huse na provázku úporně brání. Sergejovy Tři sestry v HaDivadle ovšem zářily. Stejně tak Jana Plodková v absolventské inscenaci Zvíře v Martě. Dnes je z ní filmová hvězda. Připomenu jen Protektora Marka Najbrta (šest Českých lvů, jeden samozřejmě pro Plodkovou). Společnými silami jsme dokázali pohnout Ostravou. Jeho předjarní termín diskvalifikoval severomoravské inscenace

v radokovském bilancování. Tvrdil jsem to od roku 1998, kdy přišel Radovan Lipus o Radoka za inscenaci desetiletí - Romanci pro křídlovku podle Hrubinovy nejkrásnější epické básně české poezie. Pak Fedotov obětoval „jolku“ i „s Novým godem“ a přišel v Ostravě s lednovou a únorovou premiérou Psího srdce a Idiota. A ejhle, na březnovém Ostravaru je

viděli i kritici z Prahy, Brna a Olomouce a byla z toho Cena Alfréda Radoka.

„Přišel jsem do Dejvického divadla ve chvíli, kdy v něm Miroslav Krobot budoval nový soubor. Můj Revizor byl jednou z jeho prvních inscenací. S Ivanem Trojanem, Martinem Myšíčkou, Davidem Novotným, Jaroslavem Pleslem, Klárou Melíškovou, Janou Holcovou... A potom Aréna v Ostravě. Říká o těch dvou scénách moj braha, že jsou nejlepší v Česku!“

Musel jsem občas V podkroví Sergeje Fedotova krotit. Třeba o Dejvickém divadle to platilo už před Fedotovem. Nezapomeňme, že J. A. Pitínský mu s partou, která pak odešla do Divadla v Dlouhé, vydobyl Radokovu cenu pro Sestru Úzkost Jana Čepa a Jakuba Demla už v roce 1996. Ale něco pravdy na tom bude. Sergej Fedotov má být také u nás na co pyšný. České divadlo s ruským štychem mu sluší.

J. P. Kříž

České a moravské inscenace Sergeje Fedotova

Gogol: Revizor (Dejvické divadlo, Praha, 1998), Bulgakov: Zojčin byt (DISK, Praha, 1998), Bulgakov – Tománek: Mistr a Markétka (Klicperovo divadlo, Hradec Králové, 1999), Gogol: Hráči (Divadlo Bez zábradlí, Praha, 1999), A. N. Ostrovskij: Výnosné místo (Divadlo Na zábradlí, Praha, 2000), Čechov: Racek (Městské divadlo Karlovy Vary, 2001), Čechov: Tři sestry (HaDivadlo, Brno, 2001), Shakespeare: Večer tříkrálový (Jihočeské divadlo, České Budějovice, 2002), Gindin – Sinakevič: Zvíře (Studio Marta, Brno, 2002), Bulgakov – Fedotov: Psí srdce (Komorní scéna, Ostrava, 2003), Dostojevskij: Idiot (Divadlo Petra Bezruče, Ostrava, 2003), Sologub – Fedotov: Malý ďábel (ND moravskoslezské, Ostrava, 2003), Gogol – Sadurov: Panočka (Komorní scéna Aréna, Ostrava, 2005), Koljada: Slepice (Švandovo divadlo, Praha, 2006), Bulgakov: Molière (Divadlo v Dlouhé, Praha, 2006), Molière: Skapinova šibalství (Divadlo ABC, Praha, 2006)

(Zdroj: Divadelní ústav, Praha)

POZNÁMKA:

Pět Fedotovových inscenací z permského Divadla U mostu (Panočka, Ženitba, Na dně, Ujetá ruka a Mrzák inishmaanský) uvádí od 2. do 6. července vždy v 19:30 Divadlo Komedie Praha.

pokračování ze str. 1

Zнала jsi předtím skutečného Tichého? Jeho tvorbu? Nebo ses ke všemu postupně prokousávala? Co všechno jsi podnikla a jaké pocity tě provázely? Věděla jsem přesně, o jakého člověka se jedná. Viděla jsem fascinující dokument World Star a dlouho jsem na něj nemohla zapomenout. Rozhodně jsem o něm nepřemýšlela jako o špinavém bezdomovci, bláznovi a podivínovi. Zanechal ve mně pocit lítosti, zvláštního smutku a beznaděje. Tento film se mi stal jedinou „pomůckou“ na cestě ke ztvárnění této mimořádné osobnosti.

A nebyla to cesta jednoduchá. Mužským rolím jsem se vyhýbala, jak jen to šlo. Jsem přesvědčena, že to máme mnohem těžší, ne-li přímo nemožné, abychom jako ženy proměněné v muže u diváka uspěly. Zatímco muži jsou v ženských rolích přímo okouzliví!

Vlastně nehraješ Tichého, ale jeho jako divadelní postavu. Čím je ti ta postava

blízká, co naopak tě na ní popuzuje, v čem tě překvapila, v čem se liší od skutečnosti?

Jelikož mi to Anička Petrželková rozhodně neulehčila tím, že trvala na „dokonalém převtělení“, nemám pocit, že hraji divadelní postavu. Každé představení se pokouším o přítomnost skutečného Miroslava Tichého. I když je to blbost a z mé strany neuvěřitelná drzost, neboť jsem skutečného Tichého nepoznala. To málo, co jsem se o něm dozvěděla, je jen střípkem toho, kým doopravdy byl. V čem se liší náš Tichý od skutečného Tichého? Je žena a má na sobě plavky (*Smích*).

Tichý měl přenádherné ruce a já se tu krásu snažím dostat i do těch svých. Rozhodně nedisponuji tak něžnými gesty jako on. Hlavně se musím od hlavy až k patě ZPOMALIT. Nejvíce se těším na zkoušku fotky. Rozsvítím červené světlo, ponořím osvětlenou fotku do zvětšovačku a čekám na ten zázrak. Na lepení vousů se netěším vůbec!!!

Za svůj herecký výkon jsi dostala Radoka a zároveň bylas nominována na Thálii. Co pro tebe vůbec znamená takové ocenění? Je to jiný pocit než když jsi před lety přebírala Radoka za Maryšu?

Z těch nominací a následně obdržení ceny Alfréda Radoka mám šok a radost zároveň. Cítím za Miru nevysvětlitelnou zodpovědnost. Když diváci i kritická obec přijali s takovým nadšením naši inscenaci, přijali tím samotného Tichého. Tichého z masa a kostí, neboť ten člověk existoval a já mu nechci udělat ostudu. Ve světle téhle skutečnosti se pocity za prvního Radoka značně liší. Maryšu hrálo a ještě bude hrát spousta jiných, úžasných hereček. A pokaždé bude jiná. Miroslav Tichý je jediný a byl první.

Divadlo je kolektivní záležitost. Jak se ti pracovalo s mladší režisérkou Petrželkovou? Jakou oporou pro tebe byli tví kolegové?

Práce s Aničkou je jeden velký tobogán. Let vzduchem a radost ze svobody. Pracuje s tak neuvěřitelnou lehkostí, že sebetěžší zkoušku proměnění v inspirující a radostné setkání se. Baví mě se na ni dívat. Je totiž nádherná žena. Opora kolegů je to nejdůležitější, s čím jde herec na jeviště. A když jsou Ti kolegové navíc ještě vtipní a dají vám přezdívku SERGEJ BUBKA jen proto, že se v inscenaci odrážím dlouhou tyčí, tak máte velké štěstí. Takové partnery nejen vyhledávám, ale jsem neskonale vděčná za jejich existenci.

Lucie Němečková

V dešti jsme si na festivalu všichni rovni – režisér J. A. Pitínský, teatroložka Vlasta Smoláková i kolportérky Hadriána

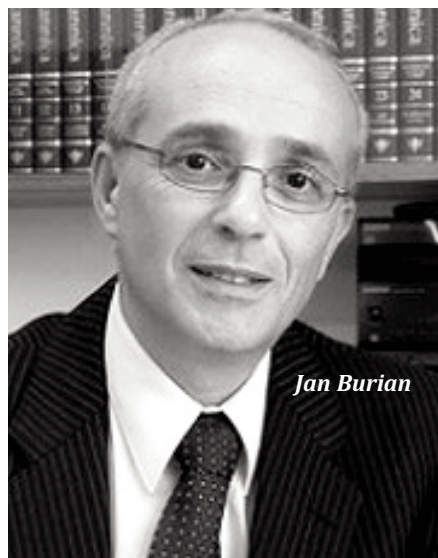

ASOCIACE PROFESIONÁLNÍCH DIVADEL ČESKÉ REPUBLIKY

má svojí závěrečnou valnou hromadu sezony vždy v rámci hradeckých festivalů Divadlo evropských regionů. Ta letošní proběhla v pondělí 24. června 2013 v Hotelu U Královny Elišky. Byla nabitá jak účastí téměř všech ředitelů českých, moravských a slezských divadel i zástupců Ministerstva kultury, tak projednáváním žhavých témat aktuální kulturní politiky měst, krajů a státu, vícezdrojového financování divadel a připravovanou transformaci dosavadních

příspěvkových organizací na nové veřejnoprávní instituce v kultuře. V závěru se pak po deseti letech rozloučil předseda asociace a ředitel plzeňského Divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni Jan Burian, který nastupuje do funkce ředitele Národního divadla v Praze. Novým předsedou Asociace profesionálních divadel ČR byl pro další období zvolen Stanislav Moša – ředitel Městského divadla v Brně.

-Iz-

Jan Burian

Stanislav Moša

KDO PO PÁNĚ KLICPEROVĚ?

Nečas je veliký, furt vot rána leje, i vítě strašliví a podle fšeho: do budoucnosti vihlítky neblahé. Děšť bubnuje do plachet stanův v sadech Žižkových a tvoří mohutný hudební dopro vod kusům diwadelním. Ještěže Pán Bůch newibírá tantjémy...

Tudíš usedám o5 na svou grytickou stoličci, bich podal svůj referád přes dramatycké autory, nep ta otázka mi welmi na srci leží. Direktór i dramatyřkové festiwálu si to téš pokládají za povinnost dávat kusy českých dramatyřů, dyš tyjátr, co organyzýruje událost tuto diwadelní má w názvu svým Václava Klimenta Klicperu, zasloužilého pracouníka dramatyckého. Diskutýruje se v koluárech welice, w kom může mít Klicpera dneska následníka swého. Já prawím, že je jich mnoho. Jen se wo nich málo ví. Dyš je takovej dramatyř taky dramatyřkem přes díwadlo nebo regisseurem, chefem přes umění, má vihráno. To se kusy jeho dávaj dobře. Ale dramatyř solitér ten čeká, až díwadla obehrajou všecky Šajkspíry a Czechovy a další kongurence a dost často tagle čeká a dočkat se nemůže a někdy čeká až k smrti. Mrtvý dramatyř, dobrý dramatyř. Časem ho třeba někdo oběví. A já prawím, že na festiwálu tuto je jich dost k vidění. Fčera byl v Dragu příkladně krásný exotycký kus páně Krejčího wod Pitínského scenovaný Princ Bhadra a princezna Vasanténa. Hráló v něm vzdařile mnoho osop, všeco indycké figury zes Plzně. Welkou předností mimo jiné bylo, že bil kus krátký, swobodmyslný a měl poslání lické: Pes, který zvedá očásek, je jedlý! Pitínský sám kusy sepisuje, ale taky rát inscenýruje žiwé dramatyřgy. Mnoho solidních firem jest na programu: Čapek, Havel, Smoček, Páral... Mnoho talentův mladých též: Petrů, Peřina, Vojtíšek... a v samotným tyjátru Klicperově Drábek. Zepsal už mnoho předních kusů, má ostroftip a na festiwálu má dvě Koule. Tudíš je všeco, jak má být.

Zdraví wás krytýgr Kilian Bleskot

Tři otázky na terase:

JANA OLHOVÁ - DANO HERIBAN

V inscenaci *Sedem dní do pohrebu* vás režisér obsadil do rolí Zory Jesenské a Jána Roznera. Bylo pro vás překážkou, nebo pomocí, že jste hráli reálné postavy?

Jana: Ze začátku to vypadá jako překážka, ale potom člověk hledá určité body, kde se s postavou může potkat, takže nakonec se to dá. Pan režisér od nás nevyžadoval žádnou „filmovou“ fyzickou nápodobu, líčení a podobně, takže jsme vlastně hráli postavy přes sebe, to mi velmi vyhovovalo.

Dano: Já jsem nad tím takhle nepřemýšlel. Bral jsem to jako úlohu, kterou je třeba jednoduše splnit. Přišlo mi to velmi

zajímavé, už když jsem si knihu poprvé četl. Vnímám jsem zkrátka Roznera jako postavu. Samozřejmě, že herec myslí na to, že to byl živý člověk a všechny okolnosti jsou reálné, ale v konečném důsledku jsem se soustředil na to, že vytvářím divadelní tvar, ne nějaký dokument.

Pamatujete si vaše dojmy, když jste knihu *Sedem dní do pohrebu* četli poprvé? Bylo to ještě před vznikem samotné inscenace?

Jana: Četla jsem tu knihu krátce po jejím vydání, protože o ní každý vyprávěl, byla to u nás Kniha roku. Vnímala jsem ji jako černobílý film, asi proto, že popisuje ta sedmdesátá léta, působila na mě chvílemi téměř dokumentárně. Takže když vidím nějakou dobrou černobílou fotku, vždycky se mi to spojí, protože i v samotné knize jsou reálné černobílé fotografie, kdy jsou oba hrdinové ještě úplně mladí.

Dano: Já jsem viděl ten samý černobílý film. Četl jsem knihu, až když jsem se opravdu dozvěděl, že tuto látku budeme dělat. I když jsem o ní slyšel už dřív.

Jana: Dano mi poslal tehdy zprávu, že si tu knihu jde koupit, a že tuší, že to bude zajímavé a že z toho bude něco velkého.

Dano: A když jsem si ji pročetl, tak jsem získal pocit, že to nebude zas tak velké, protože tam bylo hrozně informací, celá kniha napsaná skoro jako jedna souvislá věta, byla tam dlouhá souvětí, působilo to na mě depresivně a říkal jsem si, panečku, to bude těžké. Těšil jsem se, ale byl jsem hodně zvědavý, jak se to zdramatizuje. A myslím si, že za úspěchem naší

inscenace stojí také právě výborná drammatizace. A obsáhla vše od a do zet.

Nebylo pro vás těživé věnovat se takovému tématu?

Jana: Výborné bylo, že pan režisér Vajdička nerad zkouší dlouhou dobu. Nikdy jsme nezkoušeli déle než dvě, tři hodinky denně. Vůbec nás nenechal se tím uměřit, šli jsme spolu na oběd, povídali jsme si. Netrápil nás. Teprve až v generálkách, když už jsme to šli v kuse, nebo jeli dvakrát po sobě, nasáli jsme atmosféru tíživosti, ale do té doby to opravdu bylo lehoučké a netrápili jsme se tím.

Dano: Myslím si, že oproti tomu, že i název inscenace je velmi tíživý, tam jsou momenty opravdu ze života, které působí, když ne komicky, tak minimálně úsměvně, lehce - tak, jak to v životě opravdu chodí.

-js-

GLOSÁRIUM

VĚK JE ZKRÁTKA RELATIVNÍ!

Tvůrci si často kladou otázku, komu je jejich inscenace určena. Jakému publiku, jakému věku. Tíha rozhodnutí obvykle připadne dramaturgovi. Na svou inscenační zodpovědnost stanoví věkovou způsobilost inscenace a posléze za ni odpovídá, ručí doslova svým životem. Když na to přijde, mohli by ho i zavřít za mravnostní ohrožení mládeže. Dramaturg to nemá lehké. Může se snadno seknout. A taky se sekne.

Mravnostní policie včera sledovala, jak se na festivalu dodržují věková určení jednotlivých představení a zaznamenala hned několik přestupků. Včerejší šetření prokázalo, že v zákonech jsou mezery. Po představení *Sexmise* např. zadržela o přestávce tři těhotné ženy v různém stádiu těhotenství, které ovšem nakonec musela propustit na druhou půlku právě pro nedostatečnou oporu v zákoně.

Není totiž vůbec jasné, jak v takových případech vyhodnotit prenatal. Další případ řešila (rovněž smírně) na Dášeňce. Oficiálně je inscenace určená „pro šťěňata od čtyř let“. Do „publika“ byl však nepozorovaně propašován tříměsíční kojeneček.

Děvčátko jménem Claudie. Přijela s tatínkem v modrém kočárku a celou hodinku ani nemukala a pozorně vše sledovala. Někteří diváci se domnívali, že je to součást scénografie. Nakonec poděkovala oběma protagonistům za hluboký umělecký zážitek a odjela na Soukromou vichřici do Besedy. Ano, věk je zkrátka relativní!

-něm.-

DĚTI CHTĚJÍ MRTVÉHO KRÁLÍČKA

O víkendy se ve Stanu nočního kozodoje hrála dvacetiminutová inscenace *Králíček* na motivy komiksu *Králíčkovy sebevraždy* britského kreslíře a scénaristy Andyho Rileyho. Komiks u nás vyšel knižně v několika vydáních a těší se značné oblibě u okruhu lidí, kteří si potrpí na černý humor. Roztomilý Rileyho králíček se v rámci krátkých stripů snaží sprovodit ze světa, a to co nejabsurdnějším způsobem. (Proč – to je záhadou a součástí směšné absurdity. Už samotné spojení malých chundelatých králíčků a brutálních sebevražedných pokusů je cynické a geniálně vtipné.) Riley v komiksu často využívá historických či kulturních odkazů, aby tedy čtenář pochopil, jakým způsobem se hodlá chlupatý hrdina odkráglovat tentokrát, musí znát příslušné reálie. Tím

nabývá komiks o králíčkově poněkud intelektuálnějších rysů.

Příhody ušatého sebevraha si vybrala Sára Arnsteinová, studentka Katedry alternativního a loutkového divadla na pražské DAMU, jako námět pro herecké klauzury. Společně se svým spolužákem Jiřím Šimkem tedy stvořila krátký kus, který měl především studijní účely a měl prezentovat a obhájit loutkovodičské umění autorů. Čili *Králíček* není inscenace v pravém slova smyslu. Škoda, že nám jako inscenace v rámci Open Air Programu předložen byl. Protože jako inscenace (byť krátká) samozřejmě neobstojí.

Pokud bych tedy měla na *Králíčka* nahlížet jako na inscenaci, byla bych kritičtější, než chci být. Zmíním tedy raději, co mě mrzelo (protože jsem se na představení těšila). Mrzelo mě, že jsme vlastně žádné sebevraždy neviděli. Herci se omezili na předvedení jen asi tří způsobů (přičemž nekonečný počet variací ukončení života je přeci smyslem celého komiksu) a zbylé králíčky z polystyrenu, kteří byli na jevišti přítomni, prostě jen rozcupovali. Mrzelo mě spojení Rileyho komiksu s českým Bobem a Bobkem Vladimíra Jiráňka, kteréžto považují pouze za asociativní, bez vnitřní souvislosti. Mrzelo mě závěrečné „psychologizování“ situace,

pokračování na str. 3

OPEN SPIRIT – alternativní dočasný ne/galerijní program

Doprovodný Open Air program oslovuje každým rokem i neviditelní umělce, performery, hudebníky a další osobnosti z docela jiných oborů. I tentokrát budou prozkoumávat prostorové, časoprostorové i duchovní kvality města. Dočasná Open Spirit galerijní zóna po celý týden působí pohyblivými obrazy a instalacemi různých umělců.

RÁDIO V ULICÍCH

Například RADIOCITYBREAK je projekt Marolda Langer a Philippsena, který se vydá napříč městem se svou DIY mobilní rádio stanicí. Tři dny bude vysílat z centra i periferie festivalu zprávy, komentáře, rozhovory ale i osobité hudební vstupy a koláže městských zvukových krajin. Jeho mobilní povoz bude zároveň malou kulínskou stanicí, cestovní kancelář a průvodcem města.

Poslouchat můžete na internetu: <http://hradeckralove.radiocitybreak.net>. Tour zakončí audiovizuální performancí ARK ve spolupráci s Michalem Kindernayem, která je součástí rádiové opery PARADISELOST, inspirované rozsáhlým básnickým dílem Johna Miltona. Performance zahrnuje obrazové a zvukové nahrávky z cest, z jejichž zpočátku abstraktních poloh autorů na místě naznačí fragmenty příběhu.

Z Budapešti přijede část ansámblu Qaartsiluni, jehož dirigent Lajos Rozmán interpretuje hudební klasiku i díla současných autorů. Seskupení vynikajících hudebníků často spolupracuje s vizuálními umělci. V hudební síni, kde ansámbl odehraje barokní skladby i díla současných maďarských skladatelů, bude v době koncertu interaktivní minimalistická světelná instalace.

ŠESTÝ SMYSL

Série „procházek“ bude mít tentokrát ještě více imaginární polohu než na minulém ročníku festivalu. Procházku po elektromagnetických vlnách připravil tým umělců, vyvíjejících speciální přístroj Imagograf. Ten je prototypem, který dokáže vnímat a zachycovat Imagosféru. Imagosféra je nehmotná vrstva reality, kterou nevidíme ani neslyšíme. Přístroj je v podstatě určitou protézou lidského těla či dalším smyslem, který nám umožňuje slyšet a vidět široké elektromagnetické spektrum, které tvoří rádiové, televizní, telefonní, elektrické, internetové pole, obrazy z elektronických chův, bezdrátových hlídacích kamer či duchů. Procházka s tvůrci Imagografu poukazuje také na ekologické aspekty znečištění Imagosféry a vyústí v site specifickou instalaci.

Trochu jinou procházku si připravil Petr Gibas, který zkoumá psychogeografické kvality města. Účastníci budou mít možnost nahlédnout do jiných vrstev vnímání městského prostoru. Procházka bude cestou docela jiným městem,

městem psychogeografie – toulání se prostory najednou neznámými, dosud neviděnými. Také umělec Jindřich Pavlíček vstoupí do prostoru Imagosféry Open Spirit instalací a performancí.

NOVÝ KOSMICKÝ PROSTOR

Na závěr si Jiří Zemánek připravil malou přednášku o evoluční kosmologii „nového příběhu“. Dokumentární film Cesta vesmírem amerického kosmologa Briana Swimma a Mary Evelyn Tuckerové, který bude v rámci festivalu v hradecké premiéře promítán, je pozoruhodným pokusem artikulace nového kosmologického příběhu, podpořeného poznatky moderní vědy i zkušenostmi náboženských tradic.

Doprovodný program formou drobných intervencí, instalací, alternativních procházek, projekcí ve veřejném prostoru či v dočasném prostoru Open Spirit galerie kontualizuje dimenze za hranicemi městského ambientu. Přijďte se ponořit do mořských či elektromagnetických vln, do nového kosmického prostoru či zkrátka jen do různých zákoutí vašeho, ale přitom „jiného“ města.

Michal Kindernay

Pivní stan před Klicperovým divadlem skýtá pro všechny vskutku skvělou příležitost oslavit náš divadelní svátek, rozebrat viděné inscenace i pracovat na projektech budoucích. Na svou oslavičku kolem půlnoci si sem zašli také MAREK ZÁKOSTELECKÝ, režisér a scénograf z Divadla Drak a ONDŘEJ MALÝ, herec Klicperova divadla. Proč? Protože několik hodin před tím slavně získali diváckou cenu Zlatá díra! Neváhala jsem a podstrčila jim diktafon, abych pro naše čtenáře vyzvěděla víc...

ONDŘEJ MALÝ ZÍSKAL PO ČESKÉM LVU I ZLATOU DÍRU!

Chlapci, jakou zlatou díru jste to teda dneska dobyli?

Marek: Máme za sebou představení Do Draku bez fraku, což je takový sled scének, ale tentokrát jsme se rozhodli pro interaktivní variantu a nabídli našim divákům, aby hlasovali, s jakým číslem uděláme díru do světa.

Ondřej: A vyhráli jsme to my s naší cykloscénkou! A tentokrát ji pan Redy Vávra ještě korunoval svojí cyklohymnou „Já, kolo a Bůh a čerstvej vzduch.“ (Oba cyklisté mi přezpívávají nápěv.)

Uplatnili jste nějak metodu Stanislavského?

Ondřej: Ano, ano, měl jsem pod sebou rotoped a za sebou dvacetistránkový životopis své cyklistiky.

Kdo z vás má letos najeto víc kilometrů?

Ondřej: Zcela jednoznačně Mára.

Marek: Kolik máš?

(Hoši se dohadují pro mě zcela nesrozumitelným jazykem o najetých kilometrech vs. hodinách, zachycuji slovo „cyklocomputer“.) Posléze už mě hoši k otázkám nepustí a vedou si rozhovor sami.)

Ondřej: Ještě řeknem, jak to je s tou vlajkou.

Marek: Každý správný cyklista vypadá jak polská vlajka. Dole červené a nahoře bílé.

Ondřej: Máro, ještě řekni tamto s těma nohama.

Marek: Jak se pozná, že byla letos dlouhá zima?

Ondřej: Že nemáme oholený nohy. - A teď vyndám Zlatou díru. (Ondřej loví v batohu.)

Mára: Opatrně.

Oba: Tak. (Opečovává obrovský fiktivní předmět.) Tohle je Zlatá díra.

Fotím, gratuluji a děkuji za rozhovor!

JS

pokračování na str. 3

kdy Bobek zabije Boba (proč že to vlastně udělá?). Mrzelo mě, že představení Králíček bylo místo šťavnaté divadelní řežby v loutkovém podání podivným, nepřilíh nápaditým pelmelem, který se obhajuje tím, že jest poctou zesnulému autorovi večerníků o obyvatelích Pokustónova klobouku.

Co mě nemrzelo – naopak: Herecká práce s loutkou, samotné herectví Arnsteinové a Šimka (hezky se na vás kouká, děcka :-)) a věta „Bobku, bez Boba jsi k ničemu.“ Dojemné.

Co mě nepřekvapilo a proč jsem se úkosem pochechtávala: Přítomnost dětských diváků před započítím představení ve frontě před stanem. Mnozí rodiče jsou a priori přesvědčeni, že pokud se inscenace jmenuje Králíček, je loutková a v odpoledním programu, musí být nepochybně pro děti. Co mě naopak překvapilo velmi: Suverénní pouštění dětských diváků do hlediště a uvaděčovo tvrzení „Ano, je to pro děti, je...“ Co mě nakonec uchvátilo a už jsem se vůbec nepochechtávala: Dětské nadšení z představení a to především ve chvílích, kdy docházelo k likvidaci nebohé hrdiny.

Poznání, které si odnáším na závěr: Na smetiště dějin s princeznami a čaroději! Mordování roztomilých králíčků – to je to, co děti chtějí vidět.

SZ

O PANU JIŘÍM A SLEČNĚ ANEŽCE

S nefalšovanou psí rozverností, energií a dychtivostí vtrhlo Divadlo Husa na provázku do letošního festivalového programu. Jak také jinak, když v dračím studiu pod jeho vlajkou Jiří Jelínek a Anežka Kubátová uvedli „pohádkový kabaret pro štěňata od čtyř let“ Dášeňka aneb Psí kusy. Jeho tvůrci se přitom nespokojili s přímočarou dramatizací půvabné Čapkovy knížky a vyprávění o Dášeňce olemovali fiktivním příběhem o tom, jak spolu Karel Čapek a Olga Scheinpflugová zestárli, a štěněcí příběh nádavkem prošpikovali

GLOSÁRIUM

spoustou gagů, animací loutek, řaděním s klavírem (a u klavíru) a slovními hříčkami: fena fatal, Čapkův titul RUM překlepem pozměněný na RUR, Bílé zdraví...

A především vodopádem hravosti. Oba účinkující se záviděníhodnou lehkostí připomínají, v čem tkví podstata nejlepšího hraní pro dětské publikum. Nikoliv v pitvoření se, oslnivých efektech nebo v síle předstírání, ale ve schopnosti malé diváky strhnout, vyzvat je a zlákat ke společné hře. Ke hře, při níž společně uvěříme, že tohle je teď a tady. A doopravdy! A spolu pak budeme trnout, když se slečna Anežka schová do ledničky, kde se promění v ledovou sochu. A spolu se budeme radovat, když se jí podaří usilovným dýcháním všech diváků rozmrazit.

Ke spontánnímu hraní a hravosti pasuje i onen rámec o stárnutí Karlíčka a Olinky naprosto přirozeně – žádná křeč, ani karikatura, ale jemná herecká perokresba provedená s něhou a laskavostí.

Husa na provázku tak opět připomněla, že je fajn, když i velká (a slavná) divadla hrají pro malé diváky. Ne proto, že tak splní kvótu Evropské unie, ale protože jim to sakra dobře jde. A mají z toho radost herci i diváci. A sem tam i nějaký ten divadelní kritik.

Zdeněk A. Tichý

OPEN AIR PROGRAM

www.openairprogram.cz

ÚTERÝ 25. ČERVNA

14:00 Stan nočního kozodoje
TAJEMSTVÍ JABLONĚ
Divadlo T601 / 40'

15:00 Stan nočního kozodoje
KOUZELNÍK EŇO ŇUŇO
Loutky bez hranic

16:00 Parkány, MHS
GABRIELIÁDA
Divadlo Jesličky JT, stálá scéna
ZUŠ Střezina / 40'

16:00 Komenium
VĚCI
Divadlo Bufet / 45'

16:00 Stan nočního kozodoje
PULCINELLA
Teatro Matita / 35'

17:00 Městská hudební síň
ALTÁN
Divadelní soubor Boršč / 50'

17:00 Stan nočního kozodoje
MACBETH
Divadlo koňa a motora

17:30 Malé šapito
HYDEPARK
MF DNES a Respekt / 120'

18:00 Pivovarské náměstí
FOUTAISE
Compagnie des Pieds Perchés / 35'

18:00 Gočárovo schodiště
FUNEBRÁCI
Wariot Ideal o.s. / 120'

18:00 Autobuf
STŘÍDMÍ KLUSÁCI V KULISÁCH VIŠNÍ
Divadlo Bufet / 90'

18:00 Open stan
KONCERT
SEN + IDOLLS
Divadlo DNO / 120'

19:00 Městská hudební síň
SUZANNE
Taneční divadlo Honzy Pokusila / 40'

19:00 Pivovarské náměstí
BEDŘICH
Cirkus TeTy / 35'

20:00 Pivovarské náměstí
POIDS DE VIDE
Compagnie des Pieds Perchés / 35'

20:00 Komenium
THE PSYCHEDELIC KIDNAP EXPERIENCE
Daniel Hernandez / 120'

20:00 Malé šapito
MIROSLAV VOTÍŠEK - ZÁTIŠÍ VE SLOVANU
Divadlo Husa na provázku / 50'

20:00 Městská hudební síň
Koncert – projekce
QAARTISILUNI ENSEMBLE (HU)

21:00 Klub č.p. 4
KONCERT
Karel Mojžíš / 60'

21:00 Stan nočního kozodoje
LOVCI
Křivánková / Kozubková / Frenzová

21:30 Autobuf
PRASEČINY
Divadlo Bufet / 75'

22:00 Open stan
KONCERT
Dikolson hraje Harolda / 60'

22:15 Městská hudební síň
KOČKA NA KOLEJÍCH
TRIARIUS / 60'

22:15 Pivovarské náměstí
NASLEPO OPEN AIR
Bio Central

22:15 Atrium Radnice
PASTÝŘKA PUTUJÍCÍ K DUBNU
RáJ, ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř / 35'

23:00 Open stan
KONCERT
Dj Martin Tvrď / 120'

23:00 Stan nočního kozodoje
HAPPY BONES
Teatro Matita / 50'

23:59 Stan nočního kozodoje
JAM SESSION

HRAJEME

ÚTERÝ 25. ČERVNA

Hlavní scéna – 10.00

ŽEBRÁČKÁ OPERA

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRAK (studio) – 10.00

LE FILO FABLE

Teatr Lalki i aktora Walbrzych – PL

Scéna V podkroví – 15.00

POVÍDÁNÍ V PODKROVÍ

**VLADIMÍR JUST SE SVÝMI HOSTY
O INSCENACÍCH HER VÁCLAVA
HAVLA**

Studio Beseda – 16.30

TICHÝ TARZAN

Divadlo Husa na provázku Brno – CZ

Divadlo DRAK (studio) – 17.00

ŠARÝK VZPOMÍNÁ

Divadlo loutek Ostrava – CZ

Hlavní scéna – 19.00

VIŠŇOVÝ SAD

Slovácké divadlo Uherské Hradiště – CZ

Divadlo DRAK (studio) – 21.00

STAND'ARTNÍ KABARET

Divadlo VOSTO5 Praha – CZ

KONCERTY

ÚTERÝ 25. ČERVNA

ON LINE SESSION

HRADEC KRÁLOVÉ

STŘEDA 26. ČERVNA

ART JAZZ BAND HRADEC KRÁLOVÉ

Náš tradiční partner ve světě fotografie KODAK EXPRESS – www.no200.cz – je vám po celých deset festivalových dnů k dispozici v podloubí hlavní scény Klicperova divadla. Za přátelskou cenu vás s přáteli a hosty vyfotografuje a hned si odnesete kvalitní snímky, navíc s logem a atmosférou festivalu Divadlo evropských regionů 2013 v Hradci Králové.

PONDĚLNÍ TRIO: DÉŠŤ, PIVO A JAZZ

Drobnou parafrází sloganu „Sex, drogy a rock and roll“ připomínáme včerejší koncert, který se kvůli nevyřešeným kompetenčním sporům o tlakovou níží a tlakovou výši mezi zeměmi Evropské unie, Švýcarskem, Albánií a Marokem musel přesunout z letní scény do pivního stanu. Jeho hvězdou byl trumpetista LACO DECZI vystupující s kapelou CELULA NEW YORK – tahle partička skvělých jazzmanů patří k pravidelným hostům divadelního festivalu. -zat-

OD ZAHAJOVAČŮ K INTERPRETŮM

Představení Žebrácké opery v provedení souboru Klicperova divadla symbolicky zahajuje úterní festivalový program, jehož součástí bude odpolední debata V podkroví na téma Zahajovači, likvidátoři a interpreti díla Václava Havla. Moderátorem je Vladimír Just a účast přislíbili mj. režiséři Andrej Krob, Vladimír Morávek, Dušan Pařízek, Daniel Špinar a David Czesany. Součástí diskuse bude i prezentace nového vydání Havlovy vizuální poezie Antikódy. -zat-

HRAJEME

STŘEDA 26. ČERVNA

Hlavní scéna – 10.00

**PODIVNÉ ODPOLEDNE DR. ZVONKA
BURKEHO**

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRAK – 10.00

POTKANÍAR

Bábkové divadlo Košice – SK

Divadlo DRAK (studio) – 15.00

PLOVÁRNA

(bra)Tři v tricku Praha – CZ

Studio Beseda – 17.00

**LISTOVÁNÍ – EKONOMIE DOBRA
A ZLA**

LISTOVÁNÍ, s.r.o., Cítoliba – CZ

Hlavní scéna – 19.00

NA VĚTRNÉ HŮRCE

Divadlo Petra Bezruče Ostrava – CZ

Divadlo DRAK (studio) – 21.00

TŘETÍ POKUS

Športniki – CZ/SLO

HUSA V HRADCI

Toto není žádná novinářská kachna. Řeč je o Huse. V divadelním kempinku či karavanseráji v Žižkovských sádkách vyrostlo včera další šapitó. Divadlo Husa na provázku v něm zahájilo svou hradeckou spanilou jízdu představením *Trosečník III.* Kdo jste nestihl tuto klaunérii o vážných věcech, navazující na legendární Polívkovu inscenaci (tentokrát s Anežkou Kubátovou a Jiřím Hajdylou) uvidět, máte šanci zítra ve 20.00. Dnes v 17.30 se Husastan promění v HydePark na téma Co (z)můžou média, s šéfredaktory MF Dnes a Respektu, Robertem Časenským a Erikem Taberym. Ve 20.00 pak divadlo představí formou scénické črty text Miroslava Vojtíška *Zátiší ve Slovanu*. Vítěznou hru letošní Radokovy ceny o nejlepší původní divadelní text režíroval Michal Hába. Ve čtvrtek ve 21.00 *To léto*, punková opera Ondřeje Novotného, vítěze Ceny Konstantina Trepieva 2011, v režii Jana Mikuláška. -něm.-

Klicperovo divadlo, o.p.s. podporují:

MINISTERSTVO
KULTURY

HADRIÁN - zpravodaj přinášející denní pohled z první linie mezinárodního divadelního festivalu v Hradci Králové. - Redakce: Ladislav Zeman, Michala Hadušovská, Kateřina Jandáčková, Kateřina Molčíková, Lucie Němečková, Kryštof Pavelka, Zoran Petrovič, Jana Slouková, Kateřina Součková, Marie Šobková, Luděk Taneček, Zdeněk A. Tichý & Fagi & Redakce OpenNews. Vydává Klicperovo divadlo, o.p.s. Hradec Králové, Dlouhá 99. Telefon: 495 514 590-1; theatre@klicperovodivadlo.cz, www.klicperovodivadlo.cz. Vychází každý den v době konání XIX. mezinárodního divadelního festivalu 21.- 30. 6. 2013. Tiskne Protisk Hradec Králové. Cena 9.50 Kč.